

Aanvullende Vragen Omgevingsvisie

Vooraf: Aangenomen is dat deze vragen enkel gaan over paragraaf 3.6 Omvang opgaven uit het Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht en de bijbehorende bijlage C: Ruimtegebruik, die opgenomen is in het bijlagenrapport van het Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht. Deze berekening van de omvang van opgaven is volledig gebaseerd op nu beschikbare bronnen. Naast de kaders uit de Omgevingsvisie en de begrenzingen van functies uit de Omgevingsverordening, gaat het om gegevens van onderzoeksinstanties, zoals het CBS en RIVM. De berekening zoals opgenomen in bijlage C is de tweede versie van deze berekening van de omvang van ruimtegebruik. GS is voornemens regelmatig een bijgestelde berekening te maken, te weten bij nieuwe kaders of nieuw beschikbare informatie.

M.b.t. Ruimtelijk voorstel Provincie Utrecht:

1. Is er een reden dat er geen kaderstellende voorwaarde is gebruikt voor de productie van voedsel (i.t.t. bijvoorbeeld groene energie opwekking, woningproductie etc).

Antwoord: De ruimtelijke doorrekening is qua omvang van opgaven gebaseerd op de kaders zoals opgenomen in de Omgevingsvisie en de afspraken die de provincie gemaakt heeft voor het realiseren van een aantal opgaven, waaronder energie-opwekking en woningbouwproductie. Zowel in de Omgevingsvisie, als in deze afspraken is niets opgenomen over een kaderstellende hoeveelheid te produceren voedsel. Wel is opgenomen dat wij ons inzetten op een voedselproductie die kan voldoen aan de eisen die vanuit duurzaamheid worden gesteld.

NB: Het is bij productie van voedsel van belang te realiseren dat een groot deel van onze consumptie wordt geïmporteerd en een groot deel van onze voedselproductie wordt geëxporteerd. Daarbij is een groot deel van de productie die in Nederland gerealiseerd wordt alleen mogelijk door de import van veel grondstoffen uit het buitenland. Utrecht maar ook Nederland speelt een bescheiden rol in de wereldvoedselvoorziening. Dit maakt het ook moeilijk om aan de productie van voedsel te rekenen in de zin van grondgebruik. Dan zal er ook een uitspraak nodig zijn over de gewenste positie van Utrecht in het Nederlandse en mondiale voedselproductiesysteem.

2. Klopt het dat in de toelichtende teksten wel gesproken wordt over de behoefte aan natuurinclusieve landbouw, maar dat er op geen enkele manier gerekend is aan de benodigde extensivering daarvoor.

Antwoord: In het Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht en in de beantwoording van de vragen uit het Startpakket (bijlage B) wordt inderdaad gesproken over de behoefte aan natuurinclusieve landbouw. Er is niet gerekend aan de benodigde extensivering hiervoor, omdat in de Omgevingsvisie geen kwantitatieve ambitie opgenomen is. In de Omgevingsvisie staat het volgende: "Bij natuurinclusieve landbouw staat bij de agrarische bedrijfsvoering het streven naar zorgvuldig gebruik van natuurlijke hulpbronnen, het duurzaam beheren van de bodem en het minimaliseren van emissies centraal." Hiermee staat dus het aanpassen van de agrarische bedrijfsvoering centraal.

Dit is ook in het begin van de toelichting op de ruimtevraag voor landbouw opgenomen, pagina 90 van het bijlagenrapport: "De omvang van de ruimtelijk opgave voor de functie landbouw is niet eenduidig weer te geven. Er is ook een cruciaal verschil met de andere opgaven. Het gaat hier namelijk niet om functieverandering. Het gaat in de praktijk om agrarische grond die agrarisch blijft. Alleen bestaat de noodzaak en tot op bepaalde hoogte de wens (want het is vanuit de overheid en sector gezien een van de mogelijke ontwikkelpaden) om te komen tot een extensivering van de landbouw. Er bestaat dus geen concrete opgave waar een bepaalde in hectares uit te drukken grondbehoefte uitrolt."

NB: Met de regelingen die we hebben vanuit het ANLb, maar bijvoorbeeld ook de Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw en zaken als kleine landschapselementen en agroforestry, werken wij aan het stimuleren van natuurinclusieve landbouw. Hiermee dragen we bij aan de benodigde aanpassingen.

3. Is er cijfermatig inzicht in de hoeveelheid voedsel dat nog geproduceerd kan worden, op basis van gelijkblijvend arsenaal maar rekening houdend met de extensivering? Zo nee, is de provincie bereid om hier inzicht in te verkrijgen?

Antwoord: Ons zijn geen bronnen bekend op basis waarmee dit te berekenen is. Zodra die bronnen wel beschikbaar komen, en er kaderstellende uitspraken worden gedaan in de Omgevingsvisie, dan kunnen GS ook dit toe gaan voegen aan de berekening van ruimtegebruik in de provincie Utrecht.

NB: Om aan de verduurzamingseisen te kunnen voldoen is de verwachting dat er extensivering van de agrarische sector zal plaatsvinden. Extensivering is geen doel op zich en hiervoor zijn nu in de Omgevingsvisie geen doelen in kwantitatieve zin gesteld. Extensivering zal naar verwachting wel het gevolg zijn van de verduurzaming van de landbouw. Verder is het van belang te benadrukken dat verduurzaming gezien moet worden in samenhang met de eiwittransitie en in samenhang met de nationale en internationale voedselproductie. Bij een hogere aandeel plantaardig eiwit in het dieet is er minder areaal nodig om dit te produceren en / of kan dit op een duurzamere manier.

4. Is de constatering juist dat landbouw als restpost wordt beschouwd en dat er feitelijk in de conclusie staat dat er effectief landbouwgrond nodig is om te voldoen aan de ruimtevraag van de andere sectoren (pag. 42).

Antwoord: De ruimtelijke doorrekening is zoveel als mogelijk gebaseerd op kwantitatieve bronnen. Om die reden is er ook qua paragrafen een onderscheid gemaakt tussen het ruimtebeslag zelf en de combinatiemogelijkheden. Dit laatste is namelijk een kwalitatieve inschatting. Er worden dus geen uitspraken gedaan over meer of minder waarde aan de verschillende vormen van landgebruik. Daarmee kan er niet aangegeven worden dat landbouw een restpost is. Alle beschikbare informatie is bij elkaar gebracht en de conclusies die eraan verbonden kunnen worden zijn aan uw Staten.

5. Zit in de ruimtelijke doormeting ook de benodigde ruimte voor "Groen groeit mee" of moet die nog ergens verrekend worden?

Antwoord: De ruimte voor Groen Groeit Mee is opgenomen onder de noemer recreatiegroen. Zie hiervoor pagina 98 van het bijlagenrapport.

6. Kan er een duidelijke grens in definitie worden aangegeven over waar "natuur" ophoudt en "landbouw" begint (of visa versa).

Antwoord: In de Omgevingsvisie is opgenomen dat de provincie Utrecht niet uitgaat van een harde scheiding tussen natuur en landbouw: "Wij zorgen voor verdere ontwikkeling van onze natuur en ondersteunen de transitie in de landbouw. Wij verwachten dat natuurinclusieve vormen van landbouw, die beginnen met een gezonde bodem en optimaal gebruik maken van natuurlijke processen, de biodiversiteit zowel in het agrarisch gebied als in de natuurgebieden, positief zullen beïnvloeden." Om toch te kunnen rekenen aan de omvang van natuur en landbouw en de opgave van natuur, is uitgegaan van het huidige ruimtegebruik zoals opgenomen in het LGN (Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland) en van de begrenzing van natuur zoals opgenomen in onze Omgevingsverordening.